

Notat om profilplejehjem

15-05-2012

Der er i Borgerrepræsentationen den 10. maj 2012 udvalgt henvist medlemsforslag af Socialistisk Folkeparti. Borgerrepræsentationen pålægger Sundheds- og Omsorgsforvaltningen at udarbejde forslag til etablering af profilplejehjem inden udgangen af august 2012.

Sagsnr.
2012-71630

Dokumentnr.
2012-377755

Medlemsforslaget om profilplejehjem henviser til eksempler på særlige profiler i forhold til teknologi, udeliv, inddragelse af civilsamfund, dokumentationsfrit plejehjem samt mangfoldighed og etniske minoriteter.

Sagsbehandler
Dorte Magnussen/
Lone Ahm Hansen/
Per Christensen

Dette notat er opdelt i seks afsnit:

- 1) Juridiske rammer for profilering
- 2) Plejehjemsprofiler i København
- 3) Viden om profilplejehjem med fokus på livsstil
- 4) Viden om dokumentationsfrit plejehjem
- 5) Viden om profilplejehjem for etniske minoriteter
- 6) Økonomi og tomgangsleje

1. Juridiske rammer for profilering

De juridiske rammer for profilering indeholder mange aspekter, og kan ikke på forhånd beskrives udtømmende. Generelt giver lovgivningen dog relativt vidde rammer i forhold til tilrettelæggelsen af pleje- og omsorgsydelserne.

De visiterede pleje- og omsorgstilbud samt øvrige aktiviteter på plejecentre kan således tilrettelægges ud fra beboernes ønsker og behov f.eks. i forhold til udendørs og/eller kulturelle aktiviteter, religiøse højtider/ritualer osv.

Derimod er kommunale plejecentre (inklusive de selvejende institutioner, der aktuelt har driftsoverenskomst med kommunen) afskåret fra at profilere sig ved hjælp af tilbud om tilkøbsydelser/øget service.

Muligheden for tilkøbsydelser/øget service via brugerbetaling er forbeholdt private leverandører. Profilering via tilkøbsydelser vil derfor forudsætte, at driften af profilplejehjemmet udliciteres til en privat leverandør.

Frit boligvalg

Borgere, der visiteres til en plejebolig, har – med få begrænsninger – fri ret til at vælge plejebolig. Der kan således ikke stilles krav om, at fremtidige beboere ved valg af plejebolig skal ”gå ind” for den profilering, som et plejecenter repræsenterer.

Ældrebestaben

Sjællandsgade 40 byg.
H
2200 København N

Telefon
3530 2389

E-mail
VU16@suf.kk.dk

EAN nummer
5798009290809

www.kk.dk

Brugerinddragelse og demokrati i hverdagen

Tilsvarende indebærer servicelovens bestemmelser om brugerinddragelse og hverdagsdemokrati, at beboere og pårørende har betydelig indflydelse på rammer og aktiviteter på de enkelte plejecentre.

Reglerne om beboerdemokrati indebærer derfor, at et plejecenters profil over tid kan ændres i takt med beboernes eventuelle ændrede ønsker og behov og i takt med nye beboeres indflytning.

Afsluttende skal det bemærkes, at etablering af profilplejehjem, der f.eks. baseres på religion eller målrettes etniske minoriteter forudsætter, at der er ledig plejeboligkapacitet. Beboere, der ikke vil profitere af den nye profil, vil således ikke kunne tvinges til at flytte.

2. Plejehjemsprofiler i København

Der er allerede profiler på forskellige plejehjem i København. Især på de selvejende institutioner, som har forskellige værdigrundlag. Det drejer sig eksempelvis om Deborah Centret, som henvender sig til borgere med særlig tilknytning til jødisk kultur og tro.

Der er endvidere plejehjem, som er skabt på baggrund af borgernes funktionstab, og som henvender sig til særlige målgrupper af borgere. Det drejer sig f.eks. om Bryggergården, som henvender sig til borgere med alkoholrelateret demens, Solgavehjemmet og Solterasserne som er målrettet blinde og svagtseende samt Demenscenteret Pilehuset med speciale inden for demens og særlige demenssygdomme.

Der foregår flere aktiviteter både på de selvejende og kommunale plejehjem, som kan danne basis for en profil. Det drejer sig f.eks. om plejehjem, der har besøgsordninger med hunde eller børn. Eller plejehjem, som har særligt mange dyr, samarbejder med frivillige, eller er særligt handicapvenligt. Et plejehjem har også haft særlige afprøvninger af velfærdsteknologi.

3. Viden om profilplejehjem med fokus på livsstil

Nedenfor beskrives viden og erfaringer med de overordnede eksempler på profiler eller beslægtede profiler, som medlemsforslaget henviser til. Det drejer sig om profilplejehjem baseret på livsstil, dokumentation og mangfoldighed.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har besøgt profilplejehjemmet Hogewey i Holland i januar 2012. Hogewey er målrettet borgere med demens og har fokus på forskellige livsstile. Der er f.eks. ”storby livsstil”, ”overklasse livsstil”, ” traditionel livsstil” og ”kunst og kultur livsstil”. Beboerne inddeles i husgrupper på baggrund af en vurdering af deres livshistorie. I nogle tilfælde har det vist sig, at en beboer er blevet ”fejlcasset” og ikke har fundet sig til rette i en husgruppe, hvormed de er flyttet til en anden husgruppe.

Forvaltningen vurderer, at der er udfordringer forbundet med at skulle definere en fællesnævner i forhold til den enkelte livsstil og i forhold til borgerens individualitet og mange forskellige interesser og ønsker om livsarenaer at bevæge sig på. Konceptet med livsstile kan derfor ikke umiddelbart overføres til en dansk kontekst. Eksempelvis fordi en etnisk dansk husmor og en etnisk tyrkisk husmor på grundlæggende områder som mad og sprog har forskellige ønsker og behov. Det giver derfor ikke mening at kategorisere disse to borgere i samme gruppe.

Det vurderes, at et plejehjem baseret på interesser rummer en større åbenhed og fleksibilitet i forhold til den enkelte borgers individualitet frem for et mere stringent livsstilsbaseret plejehjem.

4. Viden om dokumentationsfri plejehjem

Forvaltningen har ikke kendskab til dokumentationsfri plejehjem. Men der er forskellige lovgivningsmæssige krav om dokumentation og kontrol, herunder embedslægetilsyn. Et dokumentationsfrit plejehjem vil derfor skulle afprøve alternative måder og løsninger på dokumentation inden for den lovgivningsmæssige ramme og en plejefaglig forsvarlighed.

5. Viden om profildejehjem for etniske minoriteter

I København er der erfaringer med plejehjem for borgere med forskellig etnisk baggrund i forbindelse med Deborah Centret, som henvender sig til borgere med særlig tilknytning til jødisk kultur og tro. Der lægges vægt på jødiske traditioner, helligdage og tilberedning af kosher mad i plejehjemmets eget kosher køkken. Plejehjemmet har egen synagoge, og der er 40 plejeboliger, heraf fire ægtefælleboliger.

I større skala er det begrænset, hvad der ellers eksisterer af viden om plejetilbud særligt målrettet etniske minoriteter, og der savnes forskning på området nationalt såvel som internationalt. Erfaringer fra Århus viser, at nærhed til familien har afgørende betydning for valg af plejebolig, også selvom der er tilbud, som særligt henvender sig til etniske minoriteter. Nærhed til familien som paramenter for valg af plejebolig understøttes også af en interviewundersøgelse, som Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har gennemført med borgere på plejehjem med anden etnisk baggrund.

Der er 3089 borgere 65+ med ikke-vestlig baggrund i København jf. data fra 2011 fra Københavns Kommunes statistikbank. De fem største befolkningsgrupper er borgere med oprindelsesland i 1) Pakistan, 2) Eks-jugoslavien, 3) Tyrkiet, 4) Marokko, 5) Iran.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har besøgt profildejehjemmet Schildershoek i Holland i januar 2012. Schildershoek er et plejehjem målrettet både etniske minoriteter og etniske hollændere. Tanken er, at beboersammensætningen skal afspejle det omkringliggende samfund, hvormed der både skal være beboere fra minoritet og majoritet på

plejehjemmet. Plejehjemmet kan betegnes som et mangfoldighedsplejehjem, fordi det ikke udelukkende henvender sig til én bestemt etnisk gruppe.

På baggrund af besøgene er det vurderingen, at der er gode erfaringer fra Schildershoek, som kan overføres til en dansk kontekst. På Schildershoek er beboerne ikke grupperet eller samlet i forhold til etnicitet, sprog eller religion. Det er politikken på plejehjemmet, at alle beboere boligmæssigt blandes uanset baggrund. Det skyldes en logistisk betragtning af, hvad der i praksis kan håndteres, samt Schildershoeks erfaring med, at det er nødvendigt at tage udgangspunkt i hver enkelt borger, fordi de er forskellige med forskellige behov, selvom de har samme etniske oprindelse. Men i det daglige understøtter Schildershoek den enkelte beboers behov for fællesskab med andre beboere gennem arrangementer eller aktiviteter, f.eks. i forbindelse med sprog eller religion og fejring af diverse højtider.

I forbindelse med oprettelse af et profilplejehjem målrettet etniske minoriteter formodes det, at der vil være udfordringer forbundet med kommunikation mellem personale og beboere, produktion af mad og køkkenfaciliteter.

Det er Schildershoeks vurdering, at det er vanskeligt at tilbyde beboerne mad efter deres ønsker og behov, hvis der ikke er eget produktionskøkken på stedet. I køkkenet på Schildershoek tilberedes der hver dag tre forskellige menuer, hvoraf den ene er halal.

Kostsekretariatet i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vurderer, at det ud fra et kostmæssigt perspektiv er mest hensigtsmæssigt at etablere et mangfoldighedsplejehjem på en lokation, hvor der er eget produktionskøkken. Det skal ses i lyset af, at beboernes madønsker vil være mangfoldige og kræve stor fleksibilitet, hvormed det er nødvendigt at have en tæt dialog mellem borger, plejepersonale og køkken mht. at tilbyde mad, som tilgodeser den enkelte borgers ønsker og behov. Der vil således være tale om en særlig fleksibel produktion af mad.

Ifølge Kostsekretariatet er det imidlertid ikke en *umulig* opgave at etablere et mangfoldighedsplejehjem, hvor der ikke er produktionskøkken. Men det vil kræve en nærmere afklaring af, hvordan plejehjemmet med beboernes særlige ønsker og behov kan modtage mad fra en storproduktion. Produktion af mad med flere forskellige hensyn i en storproduktion hører til i diætproduktionen, hvormed der vil være tale om en dyrere stykpris. Hvis det pågældende plejehjem har en aftale med Københavns Madservice a la carte, skal det endvidere afklares, hvordan Københavns Madservice a la carte kan varetage den særlige opgave, således at beboernes ønsker og behov kan imødekommes bedst muligt.

Etablering af et særligt plejehjem uanset profil kan medføre en reaktion og en stigning i henvendelser fra forskellige interessegrupper, som ønsker etablering af særlige afdelinger eller plejehjem målrettet deres interesser.

6. Økonomi og tomgangsleje

Det vurderes, at det vil kræve tid at etablere et fuldent profildejehjem. Der må derfor påregnes udgifter i forbindelse med en opstartsfasen og etableringsperiode frem mod almindelig drift af et profildejehjem.

Der er endvidere forskellige udfordringer forbundet med etablering af profildejehjem afhængig af, om plejehjemmet skal være målrettet én bestemt gruppe borgere med en snæver profil som f.eks. borgere med oprindelse i Kina eller Tyrkiet, eller om plejehjemmet skal henvende sig til en bredere gruppe af borgere, og om hvordan det besluttes, at profildejehjemmet skal etableres med borgere, som profilen henvender sig til.

Størrelsen af tomgangen afhænger af, om profildejehjemmet oprettes på et ombygget eller et ikke-ombygget plejehjem. På et ombygget plejehjem er tomgangen ca. 7.000 kr. pr. måned pr. plejebolig. På et ikke-ombygget plejehjem er tomgangen kun de obligatoriske indtægter, hvilket typisk er 1.200-1.500 kr. pr. måned pr. plejebolig.

En anden faktor er, om beboerne skal flytte løbende ind, når der er ledige boliger, eller om det besluttes, at der skal tømmes en hel afdeling, før den nye gruppe beboere kan flytte ind. Hvis det sidste er tilfældet, vil der være udfordringer forbundet med at skulle flytte de nuværende beboere til andre boliger på plejehjemmet eller til andre plejehjem.

Hvis profildejehjemmet placeres på et ombygget plejehjem, hvor f.eks. 12 boliger i en samlet afdeling skal tømmes ved naturlig fraflytning, før de nye beboere kan flytte ind, må der påregnes en tomgangsudgift på ca. 1,6 mio. kr. i alt fordelt over tre år. Der er i gennemsnit ca. 1/3 plejeboliger, som bliver ledige om året i København, dvs. at der med en afdeling på 12 plejeboliger vil være fire fraflytninger pr. år. Tomgangsudgiften ved denne model vil være billigere, hvis de nuværende beboere kan motiveres til at flytte før tid.

Det er ikke muligt på det foreliggende grundlag at foretage konkrete beregninger af tomgangsleje.